

Δ' Αρχαιοελληνικό Συμπόσιο

Το Δ' Αρχαιοελληνικό Συμπόσιο (για τα προηγούμενα τρία και την περιγραφή τους δείτε σχετικές αναρτήσεις στον ιστότοπο του Ινστιτούτου www.philosophical-research.org / Seminars/ Παραπλευρες Εκδηλώσεις) έγινε το βράδυ της Τρίτης 21 Ιουνίου (στον Ιστιοπλοϊκό Όμιλο Πάτρας). Όπως πάντα η ημέρα ήταν συμβολική και κραταιά. Πρόκειται για το Θερινό Ηλιοστάσιο, την ημέρα της Μεγάλης Δόξας του Απόλλωνα Αιγλάτα, του Ανίκητου Ήλιου (Sol Invictus), αυτού του Πρωτόγονου Φάνητα.

Το ειδικά σχεδιασμένο για την περίπτωση Μενού περιελάμβανε Conchicla με φάβα, βερύκοκα ορεκτικό, κολοκυθάκια Αλεξανδρινά, σαλάτα σέλινο, για πρώτα, αρνί αλά Tarpeius για κυρίως πιάτο και τηγανιά γυριστή αντί γλυκίσματος. Ο Chef (οψοποιός, οψαρτυτής) πειραματίστηκε με το πρωτόγνωρο μενοντας πιστός στις συνταγές, και το γευστικό αποτέλεσμα συζητήσαμε στο τέλος εκτενώς εν σχέσει προς την παρασκευή του, θέτωντας την βάση στο ταξίδι για την γαστρονομική Ιθάκη μας.

Η συμποτική συζήτησή μας άρχισε με τα τρέχοντα της νεοΕλληνικής αθλιότητας. Ανάγκα και θεοί πείθονται, φεύ! Γρήγορα ξεφύγαμε όμως, στα ουράνια και αιθέρια.

Για τα κυριολεκτικά πρώτα, είδαμε το βλέμμα του Ουρανού πάνω μας στην χρονική συγκυρία της στιγμής. Ο Ήλιος στο θερινό ηλιοστάσιο μπαίνει στον αστερισμό του υγρού Καρκίνου εν αγλαή δορυφορία δορυφορούμενος: προηγείται ταιριαστά ο Ερμής στην 10η μοίρα του Καρκίνου, και έπονται η Αφροδίτη στις 14 των Διδύμων (η οδός του αφρού εν ακριβή μέσω των παραστατών, για τους επαίοντες και μεμνημένους!) και λίγο πιο πίσω, στην αρχή των Διδύμων, ο Άρης – πολυδύναμη συνοδοιπορεία! Τέλος ακολουθεί αυτός ο

ύπατος Ζεὺς στην αρχή του Κριού, ταιριαστό του ζώδιο! Η Σελήνη, στην 10η μοίρα των Ιχθύων συνεργούσε με τον Ερμή και τον Ήλιο, κοντραριζόμενη όμως με τον Άρη αφαιρούσε από την αφροδίσια χάρη της στιγμής. Ενισχυόταν μάλιστα στην δράση της από τον συντονισμό της με τον υπόγειο Κρόνο των Ταρτάρων και του χαμένου παραδείσου, ο οποίος όμως πάλι αντιδρούσε τετραγωνιζόμενος προς τον Ερμή και τον Ήλιο. Φυλαχτήκαμε όσο μπορούσαμε από τις κακοτοπιές των σκιών αυτών στον Ουράνιο οφθαλμό.

Τον θρίαμβο του Φωτός στην μεγάλη του δόξα τον υμνήσαμε με ένα χαμένο παιάνα του Αλκαίου στον Απόλλωνα (Fr. 307c Voigt). Η περιγραφή του σώζεται σε πεζό λόγο από τον Ιμέριο:

ὅτε Ἀπόλλων ἐγένετο, κοσμήσας αὐτὸν ὁ Ζεὺς μίτρα τε χρυσῇ καὶ λύρα, δούς τε ἐπὶ τούτοις ἄρμα ἑλαύνειν – κύκνοι δὲ ἦσαν τὸ ἄρμα – εἰς Δελφοὺς πέμπει <καὶ> Κασταλίας νάματα, ἐκεῖθεν προφητεύσοντα δίκην καὶ θέμιν τοῖς Ἑλλήσιν. ὁ δὲ ἐπιβὰς ἐπὶ τῶν ἀρμάτων ἐφῆκε τοὺς κύκλους ἐς Ὑπερβορέους πέτεσθαι. Δελφοὶ μὲν οὖν, ὡς ἦσθοντο, παιᾶνα συνθέντες καὶ μέλος, καὶ χοροὺς ἡθέων περὶ τὸν τρίποδα στήσαντες, ἐκάλουν τὸν θεὸν ἐξ Ὑπερβορέων ἔλθειν. ὁ δὲ ἔτος ὅλον παρὰ τοῖς ἐκεῖ θεμιστεύσας ἀνθρώποις, ἐπειδὴ καιρὸν ἐνόμιζε καὶ τοὺς Δελφικοὺς ἠχῆσαι τρίποδας, αὖθις κελεύει τοῖς κύκνοις ἐξ Ὑπερβορέων ἀφίπτασθαι. ἦν μὲν οὖν θέρος καὶ τοῦ θέρους τὸ μέσον αὐτό, [δηλαδή στο θερινό ηλιοστάσιο, στην μέση της περιόδου θερισμού] ὅτε ἐξ Ὑπερβορέων Ἀλκαῖος ἄγει τὸν Ἀπόλλωνα. ὅθεν δὴ θέρους ἐκλάμποντος καὶ ἐπιδημοῦντος Ἀπόλλωνος θερινόν τι καὶ ἡ λύρα περὶ τὸν θεὸν ἀβρύνεται. ἄδουσι μὲν ἀηδόνες αὐτῷ ὅποιον εἰκὸς ᾄσαι παρ' Ἀλκαίῳ τὰς ὀρνιθας. ἄδουσι δὲ καὶ χελιδόνες καὶ τέτιγγες. οὐ τὴν εἰαυτῶν τύχην τὴν ἐν ἀνθρώποις ἀγγέλλουσαι, ἀλλὰ πάντα τὰ μέλη κατὰ θεοῦ φθεγγόμεναι. ῥεῖ καὶ ἀργυροῖς ἡ Κασταλία κατὰ ποιήσιν νάμασι, καὶ Κηφισσὸς μέγας αἴρεται πορφύρων τοῖς κύμασι, τὸν Ἐνιπέα τοῦ Ὀμήρου μιμούμενος. βιάζεται μὲν γὰρ Ἀλκαῖος ὁμοίως Ὀμήρῳ ποιῆσαι καὶ ὕδωρ θεῶν ἐπιδημίαν αἰσθέσθαι δυνάμενον.

Η «νεκρή» για το Ευρωπαϊκό πνεῦμα φύση αισθάνεται την επιφάνεια του θεού και συντονίζεται προς αυτήν.

Για να συντονισθούμε και εμεῖς με τον ποιητικό οίστρο του Αλκαίου στον παιάνα του προς τον Απόλλωνα διαβάσαμε και χαρήκαμε τις ηδονές της Σαπφούς στην υπερτελούς χάριτος επίκλησή της προς την Αφροδίτη (Fr. 2 Voigt), ανάλογο προς τον χαμένο ύμνο του Αλκαίου.

δεῦρὺ μ' ἐκ Κρήτας ἐπ[ὶ τόνδ]ε ναῦον
ἀγνον, ὅππ[αι τοι] χάριεν μὲν ἄλσος
μαλ[ίαν, βῶμοι δὲ τεθυμιάμε-
νοι [λι]βανώτῳ.

ἔν δ' ὕδωρ ψυχρον κελάδει δι' ὕσδων
μαλινων, βρόδοισι δὲ παῖς ὁ χῶρος
ἔσκιασ' , αἰθυσσομένων δὲ φύλλων
κῶμα καταρρεῖ·

ἔν δὲ λείμων' ἱππόβοτος τέθαλεν
ἥρινοισιν' ἀνθεσιν, αἰ' δ' ἄηται
μέλλιχα πνέοισιν | vac.
vac.

ἔνθα δὴ σὺ (.)έλοισα Κύπρι
χρυσίαισιν' ἐν κυλίκεσσιν' ἄβρω
ὄμμεμείχμενον θαλίαισι νέκταρ
όινοχόαισον.

Και το ερμηνεύσαμε και το χαρήκαμε.

Και η δική μου συνδρομή για την δοξαστική υμνολογία του Απόλλωνα, από την αρχή ενός ποιήματος μου, πού ειχε γραφτει μάλιστα ειδικά με τον εορτασμό αυτής της θείας ημέρας κατά νου:

Ὅπως ὅταν σ' ὦρα ἱερὴ τοῦ πορφυροῦ Αἰγαίου,
ἡ λίγη γῆ καὶ ὁ πόντος καὶ ὁ ἄχανης αἰθὴρ
ἀντιφεγγίζουν τὴν λάμψη τοῦ Ἀπόλλωνα,
κι ὅλα εἶναι φῶς,
καὶ μὲς στὸ ἄσβεστο φῶς τοῦ Βασιλῆα Ἥλιου
βλέπεις μὲ μάτια εὐλογημένα τὰ ἀγλαὰ μέλη τοῦ Δῆλιου Αἰγλάτα
σφριγῶντα ἐν κάλλει στίλβοντα ἀενάως νέα –

Έτσι λατρεύσαμε την λάμψη του φωτός και του κάλλους εν φωτί.

Και μετά παίξαμε τα σοβαρά παίγνια μας, συνεχιζοντας και τις ερωτικές αναζητήσεις μας των προηγούμενων συμποσίων. Προβλήθηκε ως συμποτικό θέμα το ζήτημα γιατί ο Ήλιος είναι αρσενικός και η Σελήνη θηλυκή. Και πολλά ιερολογήσαμε χαριτολογώντας και αστευτήκαμε φιλοσοφώντας, του προβλήματος επιτηδείου όντος. Και άρρητα μεν μενέτωσαν τα λεχθέντα εν μυστηρίω, μυστικά τοις συμμύσταις την μαγική εκείνη νύκτα. Εντρυφήσαμε πάντως στην ουσία της διαφοράς των φύλων. Εν κεφαλαίω δε το συμπέρασμα ήχθη στην Πυθαγόρεια αντίθεση του πέρατος και του απείρου, της μορφής και της μήτρας, της ελκτικής δύναμης του τετελεσμένου κάλλους και της οργώσας γονιμότητας της χθόνιας ρίζας, του φωτός και του σκότους. Σχολιάσαμε και την Παρμενίδειο θέση ότι εντούτοις ο κόσμος είναι φαινόμενος και απατηλός, και η αντίθεση πλασματική και ότι ἐν το ὄν και ὅτι το μη ὄν δεν υπάρχει στην πραγματικότητα και ὅτι η δεύτερη αρχή είναι κατ' ουσίαν ὄχι η ρίζα της ύπαρξης αλλά η ρίζα της απάτης των φαινομένων.

Εἶεν.